

καιρία και ὁ πειρασμὸς τοῦ κακοῦ. Καὶ μόνη ἐξ ἀποστάσεως προσατενίζουσαν αὐτὰς με ὕφος ὑπερηφάνου καταφρονήσεως βλέπω τὴν Κλεοπάτραν, τὴν περικαλλεστάτην βασιλισσαν, ἣτις κρατοῦσα συνεσφιγμέναις ἐντὸς τῶν μικρῶν χειρῶν τῆς τὰς στιβαρὰς κοσμοκρατείας χεῖρας καταβάλλει διὰ τῆς ἡδυπαθοῦς ἀνατολικῆς μαγείας τὴν ῥωμαϊκὴν ἀνδρείαν.

Βλέπω ἐπίχαρι στίφος γυναικῶν καὶ νεανίδων, με ἀνδρικά φορέματα, τὴν Ἰουλίαν, τὴν Πορκίαν, τὴν Ἰεσοίκαν, τὴν Ροσαλίνδαν, τὴν Ἰμογένην, τὴν Βιόλαν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀνδρική στολὴ οὐδόλως ἐλαττύνει τὴν γυναικειαν χάριν καὶ τρυφερότητα. Βλέπω πυκνὸν πλῆθος βασιλισσῶν καὶ ἡγεμονίδων, αἵτινες κλαίουσι καὶ πενθοῦσι τοὺς συζύγους καὶ

τοὺς υἱοὺς των προώρως ἀποθανόντας ὑπὸ τοῦ δολοφόνου ξίφους τῶν φατριῶν τῆς φιλοδοξίας καὶ τοῦ μίσους· καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὴν φοβερὰν μορφήν τῆς Μαργαρίτας τοῦ Ανζου, ἣτις αἶρουσα πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ κάτωχρον μέτωπον ἐκπλήττει τοὺς ἀστέρας με τὰς φοβερὰς καὶ φρικώδεις αὐτῆς κατάραι. Καὶ ὀπισθεν τούτων τῶν μορφῶν βλέπω ἄλλας καὶ πάλιν ἄλλας· Καὶ ὅλαι ἐπεθύμουν νὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτῶν καὶ νὰ διηγηθῶ τὰς χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις των, τὰ αἰσθηήματα καὶ τὰ πάθη των, τὰ ἀγαθὰ των ἔργα καὶ τὰς κακὰς των πράξεις.

Ἄλλ' ἐγὼ ὀφείλω νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν Δάντε καὶ νὰ θέσω πέρας εἰς τὴν μελέτην μου ταύτην.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ἈΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

Δὲν ὑπάρχει Ἑλληνας, νομίζομεν, ὅστις νὰ μὴν ἤκουσε κατὰ τὸν βίον του τὸ δημῶδες ἑλληνικὸν ἄσμα:

Κλέφταις ἔμπηκαν σὸδ' μαγνί!
Ποῦ τοὺς ἀπεικασες μωρή!

Ἡ παράδοσις διηγεῖται περὶ τῆς γενέσεως καὶ ἀρχῆς τοῦ ἄσματος τούτου τὰ ἀκόλουθα, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ ἀκριβῶς τὸ ἔτος οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ συνέβησαν.

I.

Ὁ βοσκὸς Λάμπρος δὲν ἦτον ἐκ τῶν πλουσίων ποιμμένων χωρίου τινὸς τῆς Φθιώτιδος, οὐδὲ ἐκ τῶν λεγομένων τῆς μέσης τάξεως, τῶν δυναμένων δι' ἐνὸς τῆς τύχης μειδιάματος νὰ καταστῶσι τοιοῦτοι. Ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἐτῶν οὐδὲν σχεδὸν εἶχεν ἀποκτήσει. Ὀλίγα πρόβατα ἦσαν τὸ μόνον ἐναποταμίευμα δεκαετοῦς ἐργασίας του· ἡ μόνη δὲ αὐτοῦ πρόσδοδος, ἡ ἀμοιβὴ ἣν ἐλάμβανεν ὡς μισθωτὸς τοῦ Γερογεώργου, τοῦ πλουσιωτέρου τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Καὶ ὅμως πλείστοι νέοι πλούσιοι τοῦ χωρίου θὰ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἐὰν ἠδύναντο νὰ ἀνταλλάξωσι τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν τῆς τύχης ἀντὶ τῆς ἀπορίας τοῦ Λάμπρου. Καὶ διατί; Διότι ὁ Λάμπρος ἦτον οὐχὶ μόνον ὁ ὠραιότερος νεανίας τοῦ χωρίου, ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτος εἰς τὸ ἄλμα, ὁ πρῶτος εἰς τὸν χορὸν, καὶ ὁ μόνος εἰς τὸν αὐλόν. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα νὰ διαγωνισθῇ πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν σκόπευσιν. Συνεκέντρον ὁ νεαρὸς ποιμὴν ἅπαντα τὰ προσόντα, ἅτινα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπένεμόν τινα τὴν προσωνομίαν τοῦ Λεβέντη! Ὅσάκις κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ ἄλματος παρουσιαζέτο, οἱ λοιποὶ τοῦ χωρίου νεανίαι ἢ ἀπεμακρύνοντο ἢ ἴσταντο κεχηνότες ὅπως θαυμάσωσι τὸν πτερόπουλον βοσκόν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ χοροῦ τὰ χεῖλη τῶν παρθένων οὐδὲν ἄλλο ἠύχοντο παρὰ νὰ χορεύσωσι μετὰ τοῦ Λάμπρου. *Μάγια κάνει στή φλογέρα*, ἔλεγον οἱ ἀπλοῖκοι χωρικοὶ ὅσάκις ἤκουον τῶν γλυκεῶν τοῦ αὐλοῦ του ἤχων καὶ ἐτέρποντο ὑπὸ τῆς μελωδίας του. Καὶ ὁ γεωργὸς ἄφινε τὸ ἄροτρον του, καὶ ὁ διαβάτης ἐσταμάτει τὸ βῆμα του, καὶ ὁ ποιμὴν ἐλησμόνει τὸ πρίμιόν του ὅσάκις οἱ ἤχοι τοῦ αὐλοῦ τοῦ Λάμπρου ἠδόνιζον εἰς τὰ ὦτά των. Οὐδέποτε ἡ φήμη αὐλητοῦ ἐπεξετάθη ἐπὶ τοσοῦτον πέρα τῶν ὀρίων μικροῦ χωρίου ὅσον ἡ φήμη τοῦ Λάμπρου. Καθ' ἐκάστην Κυριακὴν ἢ ἄλλην ἑορτὴν πλείστοι κάτοικοι τῶν πέριξ μερῶν συνέρρουσαν εἰς τὸ χωρίον χάριν τοῦ νεαροῦ μουσουργοῦ. Οἱ γέ-

ροντες ἐδάκρουν ἀκούοντες τὰ κλέφτικα καὶ ἀρματολικὰ ἄσματα, ἅπερ ἀνεμίμησκον αὐτοῖς τὰ ἔτη τῆς νεότητός των, αἱ μητέρες ἐκλαίον ὅταν οὗτος ἐμελεπε τὰ τραγούδια τῆς ξηνητείας, αἱ δὲ παρθένοι ἐσκήρτων ὡς οἱ ἦχοι του ἐτόνιζον τὰς περιπετείας τοῦ ἔρωτος.

Ὁ Γερογεώργος ἠγάπα τὸν Λάμπρον διότι ἦτο τίμιος καὶ πιστὸς ὑπηρέτης, ἀλλ' ἄκτειρεν αὐτὸν διότι κατὰ τὴν φράσιν του „δὲν ἦτανε γιὰ προκοπή“. „Εἶνε ἀχαίρευτος, συνειθίζε νὰ λέγῃ περὶ αὐτοῦ“, „Τὰ μυαλά του εἶνε στὴ φλογέρα πάντα. Καλὴ καρδιά μὰ κακὸ κεφάλι. Δὲν σκέφτεται γιὰ τὰ γεράματά του· ὅ,τι πέρνει τὰ ξεοδιάζει.“ Εἰ καὶ ὁ Γερογεώργος ἦτον ἐκ τῶν φρονούντων ὅτι οἱ παρ' αὐτῷ ἐργαζόμενοι κοπιῶσιν ἵνα αὐξήσωσι τὴν περιουσίαν του καὶ οὐχὶ ὅπως ἀποκτήσωσιν ἴδιαν τοιαύτην, ἐν τούτοις πολλάκις εὐρίσκετο ἐν ἀμυχανίᾳ σκεπτόμενος ὅτι ὁ Λάμπρος οὐδέποτε ἐπρότεινε αὐτῷ αὐξῆσιν τῆς μισθοδοσίας του, ἐνῶ ἐδικαιούτο μετὰ τετραετῆ τιμίαν παρ' αὐτῆς ἐργασίαν. Τὴν λύσιν τῆς ἀνωτέρω ἀπορίας τοῦ ἠθέλεν ἐπιτύχει πρὸ πολλοῦ, ἐὰν δὲν ἐλησμόνει ὅτι εἶχε δεκαοκταετιδα θυγατέρα, τὴν Βάσω, τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὸν οἱ συγχωρικοὶ του, καὶ ἐὰν ἐγίνωσκε τὴν κατωτέρω σκηνήν, ἣν δέον νὰ περιγράψωμεν.

II.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἠῦλει ὁ νεαρὸς βοσκὸς ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου του, καθήμενος ἐπὶ τινος βράχου εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ χωρίου ἀπόστασιν. Ὁ Ἥλιος ἐχρῦσιζε διὰ τῶν τελευταίων ἀκτίνων του τὰς κορυφὰς τῶν πέριξ ὄρέων, ἐνῶ αἱ σκιαὶ κατελάμβανον μικρὸν κατὰ μικρὸν τὴν ὑπὸ τῆς αὔρας κυματίζουσαν τῶν πεδιάδων χλόην. Ὁ ἄνεμος ἐσύριζεν ὑπὸ τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων ἐλαφρῶς, τὰ δὲ κελαδήματα τῶν πτηνῶν καὶ ὁ κρότος τῶν κωδῶνων τῶν ἀμνάδων τοῦ ποιμνίου συνῶδευον τοὺς φθόγγους τοῦ αὐλοῦ τοῦ ἐρημίτου μουσουργοῦ!

Ἦκούσατε τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνος καὶ τὴν βραχνῶδη τοῦ κορυδαλοῦ φωνήν! Ἄλλ' εἶδατε τὸν ἀπλοῖκὸν βοσκὸν ἐπὶ ἀποτόμου βράχου καθήμενον καὶ ἐκπέμποντα διὰ τοῦ αὐλοῦ του τὸν ἐν ταῖς στήθεσιν αὐτοῦ ἀκατέργαστον ὄγκον τῆς φυσικῆς ἐμπνεύσεώς του; Ἦκούσατε τὸ ἐγερτήριον τοῦτο τῆς ἐρήμου χαιρετίζον διὰ τῶν ἤχων του τὴν χαραυγὴν καὶ συνοδεῦον τὰς τελευταίας τοῦ δύνοντος Ἥλιου ἀκτῖνας; Ὁ

βοσκός! ἐλεύθερος τῆς ἐρήμου βασιλεύς, ἐντροφᾶ διαρκῶς μετὰ τοῦ μόνου συντρόφου του, τοῦ αὐλοῦ του, ἐν μέσῳ τῆς ἀγκάλης τῆς φύσεως, τῶν ποικίλων ἀνθέων, τῆς πρασίνης χλόης, ψάλλων ποτὲ μὲν ὑπὸ τὴν σκιὰν ὑψικρύφων πλατάνων, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῶν κορυφῶν μεγαλοπρεπῶν ὄρεων! Μόνος μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς γῆς ἀπολαύων τῶν δώρων τῆς φύσεως καὶ εὐρίσκων ἐν τῇ ἀπομονώσει του τὴν εὐτυχίαν, τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν ματαίως ἐπιδιώκει ὁ κοινωνικὸς ἄνθρωπος ἐν μέσῳ τῆς κοινωνίας, τῶν φίλων, τῆς οἰκογενείας!

Οὕτω εὐθυμὸς ὁ Λάμπρος ἤλθει ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου του· αἶφνης ἀφῆκε τὸν αὐλὸν του καὶ στηρίζας τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρός, ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ βράχου. Εἰς στεναγμὸς ἐξέφυγε τῶν χειλέων του καὶ ἐπὶ ἄρκετον ἔμεινε σιωπηλὸς, βεβυθισμένος εἰς σκέψεις. Μία ἀνάμνησις ἤ, κάλλιον εἰπεῖν, μία εἰκὼν εὐειδοῦς παρθένου διήλθε τοῦ νοῦς του κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, μεταβαλοῦσα τὴν εὐθυμίαν του εἰς πλήρη μελαγχολίαν! Δυσεξήγητον πρόβλημα ἐτάραττε τοὺς διαλογισμοὺς του καὶ ἐπέζεε τὰ στήθη του! Ἀπὸ ἄρκετοῦ χρόνου ἐπεζήτει τὴν λύσιν αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη αὐτήν. Μὴ γνωρίζων τὴν μαντικὴν δύναμιν τοῦ ἄνθους τῶν ἐρώτων, ὅπως συμβουλευθεῖ αὐτό, ἐπεδίωκε τὴν λύσιν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἐρωτος συγκεχυμένη κεφαλῇ του! — Γιατί, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, νὰ μὴ μοῦ φεύγη ἀπὸ τὸ μυαλό μου τὸ προσωπὸ τῆς; Γιατί ὅταν πηγαίνω σπῆτι βγαίνει καὶ μὲ προπαντάει; Εἶνε χαρούμενη καὶ μοῦ ῥίγνει φλογεραῖς ματιαῖς; Νᾶρχεσαι, Λάμπρο, μοῦπε μιὰ ἡμέρα, συχὰ στὸ σπῆτι· μὴ κάθεσαι πολὺ στὴ στάνη! Ἄχ! νὰ καταλάβεινε κ' αὐτὴ στὰ σωθικά της γιὰ μένα ὅτι καταλαβαίνω ἐγὼ γι' αὐτή! Καὶ μετὰ τινα διακοπὴν ἐξηκολούθησε πάλιν καθ' ἑαυτὸν. — Μὰ τί λέγω! Ἐγὼ εἶμαι φτωχὸς κ' ἐκεῖν' ἀρχοντοπούλα! Ἐκείνη ἔχει χωράφια, σπῆτια, πρόβατα, κ' ἐγὼ τίποτα! Ἐγὼ εἶμαι μπιστικὸς τοῦ πατέρα τῆς! Ἐλα φλογέρα μου νὰ μοῦ διαλύνης τὸν πόνο μου! — Καὶ λαβὼν πάλιν τὸν αὐλὸν του ἤρχισε νὰ αὐλῇ, ζητῶν διὰ τῶν ἤχων αὐτοῦ νὰ ἀνακουφίσῃ τὸ στήθος του ἐκ τοῦ πιέζοντος αὐτὸ βάρους. Δὲν εἶχεν ἀκόμη λήξει ἡ τελευταία τοῦ ἄσματος του στροφὴ, ὅτε διὰ μέσου τῶν παρακειμένων θάμων ἐνεφανίσθη πρὸ αὐτοῦ νεαρὰ βλαχοπούλα, ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ὁποίας διεγράφοντο λίαν ζωηρῶς τὰ δροσίζοντα τὴν ἀνθηρὰν αὐτῆς ὑπαρξίν ἑαρινὰ ῥόδα. Ἦτον ἡ Βάσω! ἡ θυγάτηρ τοῦ Γερογεώργου! Ὁ βοσκὸς ἔπαυσε τὸ ἄσμα του, ὡς εἶδεν αὐτήν, ὁ δὲ αὐλὸς διεξέφυγε τῶν χειρῶν του. Ἀνωρθώθη ταχέως καὶ προχώρησεν ὀλίγα βήματα πρὸς τὴν νέαν κατεχόμενος ὑπὸ συγκινήσεως καὶ χαρᾶς ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου ὅσον καὶ χαροποιᾶς ταύτης ἐπισκέψεως. Ἡ Βάσω ἴστατο ἀκίνητος, νεύουσα ὀλίγον πρὸς τὰ κάτω, ὡσεὶ μετανουμένη διὰ τὸ τόλμημά της!

— Θὰ παραστράτησες στὸ δρόμο, Κυρά, λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Λάμπρος, θέλων νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ διὰ τῶν λέξεων τούτων.

Ἡ Βάσω προχώρησεν ὀλίγα βήματα μετὰ δειλίας, ἥτις ἤρξαν τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς φυσικὸν ἐρύθημα, τῷ λέγει:

— Ναί, μὲ παραστράτησε ἡ φλογέρα σου. Ἦμουνα στὴ βρύσι γιὰ νερό κ' ἄκουσα τὴ φλογέρα σου καὶ ἦρθα ἐδῶ κρυφὰ ἀπ' τ' ἄλλα τὰ κορίτσια.

Αἱ τελευταῖαι τῆς Βάσως λέξεις ἤχησαν ὡς μελωδικώτατον ἄσμα ὡς τὸ οὖς τοῦ Λάμπρου.

— Νὰ μὴ τῶξερα, λέγει, πῶς ἦσουνε στὴ βρύσι, γιὰ νᾶρθω ὁ ἴδιος ἐκεῖ νὰ παίζω μὲ τὴ φλογέρα καὶ νὰ μὴν ἐρχόσουνε τόσο δρόμο μονάχη!

— Δὲν πειράζει, ἀπεκρίθη αὐτῇ, ὁ ἥλιος εἶνε ἀκόμη μιὰ ὀργεῖα ὄξω. Ἄν ἐρχόσουνε χθὲς στὸ σπῆτι, θὰ σοῦλεγα πῶς θὰ πῆγαίνα σήμερα στὴ βρύσι, μὰ σὺ δὲν ἦρθες.

— Ἦμουνα ὅλη ἡμέρα μὲ τὰ πράγματα καὶ τὸ βράδυ εἶχα δουλεῖα στὴ στάνη.

Ἡ Βάσω ἀτενίσασα μετὰ γλυκῆτητος αὐτὸν τῷ λέγει.

— Μὰ γὼ σοῦ εἶπα νὰ μὴ ξεχνᾶς νᾶρχεσαι καὶ στὸ σπῆτι. —

— Νὰ ἔξερεις πῶς τὸ θυμάμαι. Τὸ μυαλό μου εἶνε πάντα ἐκεῖ, ἐπανέλαβε μετὰ φαιδρότητος ὁ βοσκός.

— Τότε γιατί δὲν ἔρχεσαι συχὰ;

— Γιατί δὲν Θέλεις νὰ τελειώσω τὸ τραγοῦδι ποῦ εἶχα ἀρχινημένο; Εἶνε τὸ τραγοῦδι τοῦ μπιστικοῦ.

— Ποιανοῦ μπιστικοῦ;

— Ἐκεινοῦ π' ἀγαποῦσε μιὰ κόρη στὸ χωριὸ καὶ τραγοῦδοῦσε μὲ τὴ φλογέρα του στὴν ἐρημιὰ τὰ βᾶσανά του.

— Ὅχι, δὲν τὸ θέλω αὐτό.

— Ποιὸ ἄλλο θέλεις κυρά;

— Δὲν θέλω νὰ μὲ λὲς κυρά. Θέλω νὰ μὲ λὲς μὲ τ' ὄνομά μου.

— Ποιὸ τραγοῦδι θέλεις νὰ παίζω, Βάσω μου, λέγει αὐτῇ ὁ Λάμπρος μετὰ χαρᾶς.

— Ἐγὼ δὲν ἦρθα γιὰ νὰ κούσω τὴ φλογέρα σου ἐδῶ. Ἦρθα γιὰ νὰ δῶ ἑσένα.

— Ἄς σπάσῃ τότε ἡ φλογέρα μου, ἀγάπη μου, ἀφοῦ τὰ χεῖλιά σου βγάζουν τέτοιες γλυκαῖς κουβέντες, ἀνεφώνησε μετ' ἀπλήστου χαρᾶς ὁ βοσκὸς πλησιάζοντας καὶ λαβὼν ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας αὐτῆς.

Μειδιῶντες ἠτένιζον πρὸς ἀλλήλους οἱ δύο ἑρασταί, σιωπῶντες, ἐν πλήρει εὐδαιμονίᾳ! Μόνου ἐν μέσῳ τῆς πέριξ ἡρεμύσεως φύσεως, ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας, ὅπου οὐδεὶς ἄλλος φόβος ἠκούετο παρὰ μόνον ὁ τῆς ὑπὸ τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων συριζούσης αὔρας! Δὲν ἦτο πλέον ὄνειρον διὰ τὸν Λάμπρον ὁ πρὸς τὴν Βάσω ἔρωτος, ἀλλὰ πραγματικότητος, ὑπερπληροῦσα ἐξ εὐτυχίας τὴν καρδίαν του!

— Ἄ! ἀρχίζει νὰ βραδεῖαζῆ, λέγει διακόπτουσα τὴν σιωπὴν ἡ Βάσω, καὶ θὰ πάω. Ὁ πατέρας θὰ πάῃ τώρα στὸ σπῆτι.

— Ἀκόμη εἶνε ἀνωρῖς, ἐπεκρίθη ὁ Λάμπρος.

— Ὅχι, γιὰ ἔδες ὁ ἥλιος ἐβασίλευσε· θὰ περάσω κ' ἀπ' τὴ βρύσι νὰ πάρω νερό.

— Αὔριο θ' ἀνταμωθοῦμε Βάσω στὸ χορὸ;

— Ναί, μὰ θᾶρθης πρῶτα ἀπὸ τὸ σπῆτι.

— Βέβια, ἀπεκρίθη οὗτος, ἐν ᾧ ἡ Βάσω ἀπεμακρύνετο ἀπ' αὐτοῦ. Μειδιῶν ὁ βοσκὸς ἐθεώρει αὐτὴν ἀκολουθεῖν διὰ τοῦ βλέμματός του τὰ βήματά της. Μετ' ὀλίγον ἡ μὲν Βάσω εἰσῆρχετο εἰς τὸν οἶκόν της, ὁ δὲ Λάμπρος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν μάνδραν μετὰ τοῦ ποιμνίου του ἐν ἀπάτῳ ψυχικῇ ἀγαλλιάσει!

III.

Τὴν πρῶταν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ Γερογεώργος μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐκκλησίας συνήτησεν ἕξωθεν αὐτῆς τὴν γραῖαν Κατερίναν, κουμπάραν του καὶ ἀνάδοχον τῆς θυγατρὸς του Βάσως.

— Καλημέρα, Κουμπάρε, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γραῖα.

— Καλὴ σου ἡμέρα, Κουμπάρα, ἀπεκρίθη οὗτος.

— Τί κάνει ἡ Βάσω; Ἐχῶ τρεῖς ἡμέραις νὰ τὴ δῶ.

— Καλὰ εἶνε, σὲ χαίρεταί.

- Παμε σπίτι να σοῦ φήσω, Κουμπάρε, ἕναν καφέ;
— Μα δὲν ἦτανε ἀνάγκη! Γιατὶ να σὲ κουράσω.
— Ἐλα, δὲν πειράζει.

Καὶ ἐξηκολούθησαν ἀμφοτέροι διευθυνόμενοι πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς γραίας Αἰκαταρῆνης.

— Ἐμεῖς π' ὄχουμε παιδιά, λέγει μετ' ὀλίγον ἡ γραία πρὸς τὸν Γερογεωργόν, πρέπει νὰ δένουμε καλὰ τὸ κεφάλι μας.

— Βέβια, ἀπεκρίθη οὗτος, γιὰ νὰ μὴ μᾶς περιγελάνε.

Ἡ γραία Κατερίνα, ἀναμετρήσασα αὐτὸν δι' ἐνὸς βλέμματος, ἐπανελάβεν εἰρωνικῶς:

— Δάσκαλε ποῦ δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις!

— Τί εἶπες, κουμπάρα;

— Κάλλιο μάγκανα στ' ἀλώνι παρὰ λόγια μέσ' στὸ σπίτι. —

— Μὰ γιὰ ποιόνε τὰ λὲς αὐτά; ἠρώτησε μετὰ ταραχῆς τινος ὁ Γερογεωργός.

— Γιὰ ἕνα κουμπάρο μου, ποῦ τὸν λένε Γερογεωργό.

— Δὲ σὲ καταλαβαίνω, μὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

— Δέσε τὸ κεφάλι σου καλὰ· φύλαγε τὸ μαντρί σου νὰ μὴ τὸ φᾶν οἱ λύκοι καὶ τότε θὰ μὲ καταλάβῃς!

— Μίλα καθαρά! τί θέλεις νὰ πῆς! ἠρώτησεν ἐκθαμβὸς ὁ Γερογεωργός.

— Εἶσαι σὺ πατέρας, μὰ εἶμαι κ' ἐγὼ νουνά· ἐβαλα ἴλαδι στὸ κορίτσι σου!

— Μὴ μὲ χλωσοκάνεις, Κουμπάρα, ἐπανελάβεν ὁ Γερογεωργός μετ' ἄκρας ψυχικῆς ταραχῆς, τί θέλεις μ' αὐτὰ νὰ πῆς, γιὰ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ!

— Πάντρεψε τὸ κορίτσι σου. Τί τὸ φυλάξ;

— Μὲ τὸν καιρό, Κουμπάρα, θὰ γίνῃ κ' αὐτό.

— Πάντρέψέ το, αὐτὸ μόνο σοῦ λέγω. Τί θέλει αὐτὸς μὲ τὴν φλογέρα του, ὁ μπιστικὸς σου, κάθε μῆρα στὸ σπίτι σου, ποῦ λησιμοναίει νὰ πηγαίνει καὶ στὴ στάνη;

Αἱ τελευταῖαι αὐταὶ τῆς γραίας Κατερίνας λέξεις ὡς ἀστραπὴ διήλθον τῆς κεφαλῆς τοῦ Γερογεωργοῦ, πολλὰς σκέψεις καὶ ἀμφιβολίας αὐτοῦ ἐν ἀκαρεῖ διαφωτίσασαι. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐγένοντο ἐρυθροὶ ἐξ ὀργῆς καὶ μετὰ τρεμούσης φωνῆς, ἀποπειρώμενος χάριν τῆς ὑπολήψεως τῆς θυγατρὸς του νὰ ἀποκρῶσῃ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ταραχὴν, ἣν τῷ εἶχε διεγείρει ἡ προσβαλλομένη οἰκογενειακὴ φιλοτιμία του, λέγει πρὸς τὴν γραίαν:

— Πές μου παστρικά τί ξέρεις; Τί εἶδες; Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸ ἴλαδι τῆς κουμπάριας μας. Ἄλλ' ἤδη οἱ συνδιαλεγόμενοι εἶχον πλησιάσει πρὸ τοῦ οἴκου.

— Μὴ στενοχωριέσαι, κουμπάρε, ἐπανελάβεν ἡ γραία, ἔμπα μέσ' στὸ σπίτι καὶ ἐκεῖ τὰ λέμε. Δὲν εἶνε τίποτα αὐτά· ὅλα θὰ τὰ διορθώσουμε.

Δὲν γνωρίζομεν τί ἐλέχθη μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἐντὸς τοῦ οἴκου. Τοῦτο μόνον εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ Γερογεωργός περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης σύννοους καὶ κατηφῆς ὤδευε πρὸς τὸν οἶκόν του. Ἡ Βάσω κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠτοίμαζε τὸν στολισμὸν αὐτῆς, ὅπως παρευρεθῆ εἰς τὸν χορόν, ὅστις ἤρχιζε μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Διημεθεῖ μετ' ἰδιαιτέρας φιλαρεσκείας τὴν μακρὰν αὐτῆς μελανὴν κόμην καὶ τὴν ποικίλην τὰ χρώματα ἐορτάσιμον ἐνδυμασίαν τῆς, εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας προεῖχον αἱ ἐκ λευκῆς μετάξης ἐξοχαὶ τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς. Περιέβαλλε διὰ χρυσοῦν νομισμάτων τὸν τράχηλον αὐτῆς, ῥίπτουσα συνάμα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κοσμῆσεώς της τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ἀπέναντι τοῦ παραθύρου της λόφον, ἐξ οὗ ἔμελλε

να ἀναφανῆ ὁ Λάμπρος, πορευόμενος πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἀγαπητῆς του. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη οὗτος μακρόθεν κατερχόμενος, ὡς δορκάς, τὸν λόφον, περιβεβλημένος τὴν λευκὴν αὐτοῦ φουστάνελλαν, ἐνῶ διεσταυροῦντο ἐπὶ τοῦ στήθους του τὰ χρυσοῦ χαίμαλιά του καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ τοῦ ὤμου ἀνήρτατο ἡ φλογέρα του. Ἡ Βάσω, ἀποπερατώσασα τὸν στολισμὸν τῆς, ἴστατο πρὸ τῆς ἐσωτερικῆς θύρας τοῦ οἴκου, ἀναμένουσα ἐν φαιδρότητι τὸν λάτριν τῆς. Ἡκτινοβόλουν τα ἐπὶ τοῦ προέχοντος στήθους τῆς ἀνηρητημένα χρυσοῦ φλωρὰ καὶ ἔλαμπεν ἡ χρυσοκέντητος αὐτῆς στολή, ἀλλὰ πλειότερον τούτων ἤστραπτον οἱ μεγάλοι μαῦροι ὀφθαλμοὶ τῆς καὶ αἱ ὑπὸ χαρᾶς πυρπολούμεναι ἐρυθραὶ παρειαί τῆς.

Αἴφνης ἠνεώχθη ἡ θύρα τῆς αὐλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ Λάμπρου ἐφάνη ἡ πατὴρ αὐτῆς, ὅστις, ῥίψας ἀτενὲς βλέμμα πρὸς τὴν θυγατέρα του, ἐβaine μὲ βραδύ βῆμα πρὸς τὸν οἶκον.

— Αὐτὰ ποῦ ἀναγέλαγα μ' εὐρῆκαν στὸ σπίτι μου, λέγει οὗτος εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ προσβλέπων ἀγγίως τὴν Βάσω.

Ἡ Βάσω ἐταράχθη ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου καὶ ἀποτόμου ταύτης φράσεως, ἀλλὰ προσποιηθεῖσα ἀκουσίως ὅτι δὲν ἐνόησε, λέγει. — Τί εἶπες; Τί ἔχεις πατέρα;

— Σαργοῦνι ἐγίναμε σ' ὄλο τὸ χωριό, ἐπανελάβεν οὗτος μετ' ἀγανακτήσεως.

— Σαργοῦνι! Καὶ γιατί; ἀπεκρίθη αὐτὴ μετὰ δειλιάς καὶ φωνῆς τρεμούσης, μαντεύσασα τὸ αἴτιον τῆς ὀργῆς τοῦ πατρὸς τῆς.

— Δὲν τὸ ξέρεις τὸ γιατί;

— Ὅχι· μὰ τί θέλεις νὰ ξέρω! λέγει αὐτὴ ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐπληροῦντο δακρῶν.

— Ὁ κόσμος τόχει τούμπανο κ' ἐμεῖς κρυφὸ καμάρι. Ἐξέχασες πῶς εἶσαι ὀρφανή! Ἐξέχασες τί σοῦπε ἡ μάνα σου ὅταν ἔψιψοῦσε. — Καὶ μετὰ φωνῆς εἶτα ἠχηρᾶς. — Ποῦ εἶνε αὐτός; Νὰ φύγῃ γρήγορα, νὰ φύγῃ ἀπ' τὰ μάτια μου. Νὰ πάῃ πίσω τὸν ἥλιο.

— Πατέρα! πατέρα! ἔλεγε κλαίουσα ἡ Βάσω.

— Ἀγάπαις . . . ἀγάπαις . . . μ' αὐτὸν τὸ μπιστικὸ μου, τὸ δοῦλό μου . . . Ἄχ! μὲ τί μαχαίρι, κορίτσι μου, γυρεύεις νὰ κόψῃς τὰ γεράματά μου!

— Πατέρα! . . . ἐπανελάβε κλαίουσα ἡ Βάσω.

Αἱ τελευταῖαι τοῦ γέροντος πατρὸς λέξεις, ἐκφερόμεναι μετὰ τοῦ πατρικοῦ ἐκείνου πόνου, τὸν ὁποῖον καλῶς νὰ αἰσθανθῶσι δύνανται μόνον οἱ ἀποκτήσαντες τέκνα, ἔτρωσαν κατὰ βάθος τὴν εὐαίσθητον καρδίαν τῆς Βάσως, θλιβομένης ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον λυπεῖ ἀκουσίως τὸν γέροντα πατέρα τῆς. Ἄλλὰ τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ κατὰ τῆς δυνάμεως ἐκείνης, ἥτις ἐνεφώλευεν ἐν ταῖς στήθεσιν αὐτῆς καὶ ὠθεῖ αὐτὴν ἀκατασχέτως πρὸς τὸν Λάμπρον, καταπνίγουσα ἐν τῇ ὀρμῇ τῆς πᾶσαν ἄλλην σκέψιν; Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ παρὰ μόνον νὰ κλαίῃ! Νὰ κλαίῃ διὰ τὸν πατέρα τῆς, νὰ κλαίῃ δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ τὸν Λάμπρον!

— Χριστὸς καὶ Παναγιά! Μὴ σκούζετε ἔτσι, καλέ, καὶ θὰ σᾶς ἀκούσουν σ' ὄλο τὸ χωριό, ἀνεφώνησεν ἡ γραία Κατερίνα, εἰσελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

— Ἀπ' ὅτι μᾶς ἀκούσαν δὲ χρειάζεται περισσότερο νὰ μᾶς ἀκούσουν, λέγει αὐτῇ ὁ Γερογεωργός, ἐνῶ ἡ Βάσω δακρῶουσα προσέβλεπε τὴν ἀνάδοχόν τῆς, ὡσεὶ ἐζήτει παρ' αὐτῆς ἀρωγὴν κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίστασιν.

— Δὲν εἶνε τίποτε αὐτά, θὰ περάσουν. Ἡ νηότης ἔχει τέτοιες τρέλλαις, ἐπανελάβεν ἡ γραία. Πλησιάσασα δὲ εἶτα

τὴν Βάσω, λέγει πρὸς αὐτήν. — Μὴ σεκλετίζεσαι· μὴ κλαῖς. Τὰ δάκρυα αὐτὰ θὰ σοῦ βγοῦνε ὕστερα σὲ καλὸ· ὅποιος σὲ κάνει καὶ κλαῖς, σ' ἀγαπάει πῶς πολὺ ἀπὸ 'κεῖνον ποῦ σοῦ κάνει καὶ γελαῖς.

Μικρὸς φόφος βημάτων ἠκούσθη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐν τῇ αὐλῇ. Ἦτον ὁ φόφος τῶν ἐλαφρῶν τοῦ Λάμπρου βημάτων. Ἄμα πατήσας τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας καὶ ἔσθη ἐν αὐτῷ ὡς ἀπολιθωθεῖς. Ἐγγὺς ἠσθάνθη καθ' ὄλον του τὸ σῶμα, ἰδὼν τὴν Βάσω πλημμυροῦσαν εἰς δάκρυα. Ἡ γραῖα Κατερίνα ἠτένισεν αὐτὸν μὲ βλέμμα πολλὰ σημαῖνον, ὁ δὲ Γερογεῶργος ἀπέστρεψεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ὡς τὸν εἶδε. Ὁ νεαρὸς βοσκὸς ἤρξατο νοῶν πόθεν προήρχοντο τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ τῆς Βάσως. Ἡ συγκίνησις, ἣν ἠσθάνθη ἐν ἀρχῇ, βλέπων δακρῦοῦσαν ἐκείνην χάριν τῆς ὁποίας θὰ ἐθυσίαζε πᾶσαν ἀπόλαυσιν ὅπως οὐδὲ ἐπὶ μίαν στιγμήν τὴν λυπήσῃ, μετεβλήθη εἰς ὀργήν, ἀναλογιζομένου ὅτι οὐδὲ διὰ μιᾶς λέξεως ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ καὶ παρηγορήσῃ ἐκείνην, ὑπὲρ ἧς εὐκόλως θὰ παρῆχε καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Προσέβλεψε μελαγχολικῶς τὴν Βάσω καὶ στραφείς περὶ ἑαυτὸν ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ λέξιν.

— Πὲς ἐκεῖνοῦ νὰ φύγῃ! Ὅχι· πὲς του νὰ ῥθῆ νὰ πληρωθῇ τὴ βόγα του καὶ νὰ φύγῃ ἀπ' τὰ μάτια μου, λέγει ὁ Γερογεῶργος πρὸς τὴν γραῖαν Κατερίνα.

— Ὅχι, κουμπάρε, ἀπεκρίθη χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ γραῖα. Μὴ τὸν διώξῃς, γιατί θὰ βγῆ τότε στὸ χωριὸ νὰ μᾶς βεζίλεψῃ γιὰ ἐγδίκηση.

— Καλὲ κουμπάρα, τί λές; Νὰ μὴ τὸν διώξω; Νὰ ἀφήσω τὸ λύκο μέσ' στὸ σπίτι μου, ποῦ τὸ νόμισε ἀλώων ν' ἀλωνίσῃ;

— Ὅχι, δὲ θὰ τὸν ἀφήσῃς στὸ σπίτι σου, οὐδὲ θὰ πατήσῃ πια ἐδῶ τὸ πόδι του. Θὰ τὸν ὀρκίσουμε νὰ μὴ

ῥθῆ πια στὸ σπίτι. Θὰ ἦνε παντοτεινὰ στὴ στάνη. Ἐγὼ θὰ ἦμαι ἐδῶ. Ἀγροίκαμε, κουμπάρε, ἐγὼ θέλω τὸ καλὸ σου καὶ τὸ καλὸ τοῦ κοριτσιοῦ. Θέλεις μαθὲ νὰ γίνῃ τούμπανο στὸ χωριό; Νὰ τὸ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος; Τώρα νὰ τὸν πιάσουμε μὲ τὸ καλὸ, ὅσο νὰ ῥαντρεφτῆ τὸ κορίτσι, καὶ ὕστερα διωχτονε. Ἐγὼ νίφτω τὰ χέρια μου· νοικοκύρῃς εἶσαι, κάμε ὅ,τι θέλεις.

Οἱ λόγοι τῆς γραίας ἐπενήργησαν αὐθιρῆ ἐπὶ τοῦ Γερογεῶργου. Τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῆς τῷ ἐφάνησαν τοσοῦτον λογικά, τοσοῦτον ἀκαταμάχητα, ὥστε χωρὶς νὰ σκεφθῆ ἐπὶ μακρὸν „κάμε ὅ,τι σὲ φωτίζει ὁ Θεός!“ λέγει πρὸς αὐτήν καὶ εἰσῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸ ἕτερον τῆς οἰκίας δωμάτιον.

Ἡ γραῖα, καλέσασα τὸν Λάμπρον, ὅστις εὕρισκετο εἰσέτι ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας, τῷ λέγει — Λάμπρο, εἶσαι καλὸ καὶ τίμο παλληκάρι. Ὁ Γερογεῶργος σὲ εἶχε ἀπὸ καλὸ μάτι....

— Καλὰ . . . πὲς παστρικά, τί θέλεις νὰ μοῦ πῆς, ἀπεκρίθη μετ' ἀνυπομονησίας οὗτος, διακόπτων τὴν γραῖαν.

— Νά! . . . γιὰ τὸ καλὸ τοῦ Γερογεῶργου, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ σπιτιοῦ του καὶ γιὰ τὸ καλὸ σου, νὰ κάνῃς ὄρκο νὰ μὴ ἔρχεσαι πῶς στὸ σπίτι. Νὰ κάθῃσαι παντοτεινὰ στὴ στάνη. Ὁ νεαρὸς βοσκὸς οὐδεμίαν εἶχε πλέον ἀμφιβολίαν περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐν τῷ οἴκῳ θλιβερᾶς σκηνῆς, ἧς ἐπῆρξε μάρτυς. Προσέβλεψε τὴν Βάσω, ἧς τὰ δάκρυα ἔβρεχον τὰς δροσερὰς παρειὰς τῆς, καὶ στεναῖας βαθέως, ἀπεκρίθη „οὔτε στὸ σπίτι, οὔτε στὸ χωριὸ πια θὰ ἔρθω. Πέρνω ὄρκο γι' αὐτό.“ — Καὶ ἀληθῶς! Τί ἦτο πλέον τὸ χωριὸν δι' αὐτὸν ἄνευ τῆς Βάσως; Ἀχαρις ἐρημία ἄνευ θεληγῆτρου! Κάλλιον οἱ στεναγμοὶ του νὰ ἀντηχῶσιν εἰς τὰς φάραγγας καὶ τοὺς δρυμοὺς τῶν ὀρέων, παρὰ νὰ ἀποπνίγωνται ἐντὸς τοῦ χωριοῦ, μὴ δυναμένου νὰ ἀντικρύσῃ τὸ ποθητὸν τῆς ἐρωμένης του βλέμμα!

(ἔπεται συνέχεια.)

1. Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ, μήτηρ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας (ἐν σελ. 263). Ἡ μήτηρ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας, ἡ αὐτοκράτειρα Βικτωρία, εἶνε ἡ πρεσβυτάτη θυγάτηρ τῆς βασιλείσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας, ἐγεννήθη δὲ τῇ 21. Νοεμβρίου 1840. Τῇ 25. Ἰανουαρίου 1858 ἐτελέσθησαν ἐν Λονδίῳ οἱ γάμοι αὐτῆς μετὰ τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου (τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος ἀιμνήστου αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Γ'). Ἐκ τῶν γάμων τούτων ἐγένοντο αὐτοῖς τέσσαρες υἱοὶ καὶ τέσσαρες θυγατέρες. Ὁ πρῶτος αὐτῶν υἱός, ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος Β'. ἐγεννήθη τῇ 27. Ἰανουαρίου 1859, μετ' αὐτὸν δὲ τῇ 24. Ἰουλίου 1860 ἐγεννήθη ἡ πριγκιπίσσα Σαρλόττα (ἡ νῦν πριγκιπίσσα διάδοχος τοῦ Μείνιγγεν), τῇ 14. Αὐγούστου 1862 ὁ πρίγκηψ Ἐρρίκος, τῇ 15. Σεπτεμβρίου 1864 ὁ πρίγκηψ Σειγμοῦδος (ἀποθ. 1866), τῇ 14. Ἀπριλίου 1866 ἡ πριγκιπίσσα Βικτωρία, τῇ 10. Φεβρουαρίου 1868 ὁ πρίγκηψ Βαλδεμάρκος (ἀποθ. 1879), τῇ 14. Ἰουνίου 1870 ἡ πριγκιπίσσα Σοφία, καὶ τῇ 22. Ἀπριλίου 1872 ἡ πριγκιπίσσα Μαργαρίτα.

2. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

ΚΑΙ Η ΜΝΗΣΤΗ ΑΥΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΣΣΙΑΣ (ἴδε σελ. 263).

3. ΡΩΜΑΙΑ ΜΗΤΗΡ. Εἰκὼν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Amos Cassioli (ἐν σελ. 271). Ἡ ὠραία καὶ περικαλλῆς Ῥωμαία, ἡ νεαρὰ μήτηρ, ζυγίζει μετ' ἀπαραμίλλου χάριτος ἐπὶ τῶν ποδῶν τῆς τὸ μικρότερον τῶν δύο ἀρτιγεννητῶν τέκνων τῆς, ἅτινα πρόκειται νὰ λάβωσι τὸ πρῶτον λουτρόν των. Φαίνεται σκεπτομένη περὶ τοῦ μέλλοντός των καὶ διαλογιζομένη, ἀν ἴσως καὶ αὐτοὶ ποτε θὰ περιβληθῶσι τῶσον ὑψηλὰς ἀρχάς, ὡς ὁ πατήρ των, ἀν θὰ διαδραματίσωσι καὶ αὐτοὶ ποτε τῶσφ σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ θ' ἀναφανῶσιν ἡγέται τοῦ πλήθους ὡς ὁ ἀποτρόπαιος Κράσσος, ὅστις αὐτὴν τὴν ἰδίαν, τὴν ὠραίαν καὶ περιζήτητον Ὀκταβίαν, ἐζήτησεν εἰς γάμον παρὰ τοῦ πατρός τῆς ποτέ. Ἡ Ὀκταβία εἶνε ἀριστοκρατικὴ γυνή, μισεῖ τὸν ταπεινὸν καὶ ἀγενῆ ὄχλον, καὶ τοῦ ἀνδρός τῆς τὸ γένος ἀνήκει εἰς τὰ εὐγενέστατα γένη τῶν ἱππέων. Ἐν τοσοῦτῳ τὰ μικρὰ ἀγωνίζονται πεισματῶδη ἀγῶνα περὶ τὸν πόδα τῆς μητρός. Ἄρά γε ὁ ἀγὼν οὗτος ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς σοβαρὰς σκέψεις τῆς μητρός νὰ ἔχῃ συμβολικὴν τινα σημασίαν;